

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen yliopisto

Anne Mustonen ja Johanna Annala

”Viides luokka”

Opinnoissaan viivästyneiden vertaistukiryhmä

”Viides luokka”

Opinnoissaan viivästyneiden vertaistukiryhmä

Anne Mustonen & Johanna Annala

Miksi korkeakouluopinnot joskus hidastuvat ja valmistuminen viivästyy? Entä millaisia keinoja oppilaitokset voisivat käyttää edistääkseen opintojen sujuvuutta? Muun muassa näihin kysymyksiin etsitään vastauksia Tampereen ammattikorkeakoulun ”viidennellä luokalla”, jossa hitaasti edenneille opiskelijoille tarjotaan vertaistukea ja apua valmistumiseen.

Opintojen viivästyminen on yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmasta ongelmallinen asia: yksilö saattaa kokea häpeän ja epäonnistumisen tunteita, koulutusyhteisö ei saavuta tutkintomääriin sidottuja tulostavoitteita eikä yhteiskunta saa päteviä työntekijöitä.

Tampereen ammattikorkeakoulussa koottiin yliaikaisten opiskelijoiden pilottiryhmä, jonka ensisijaisena tehtävänä oli tukea osallistujien opintojen loppuunsaattamista sekä muita opiskelijan omaa toimijuutta vahvistavia päätöksiä. Lisäksi tehtävänä oli auttaa organisaatiota paikantamaan niitä tekijöitä, joista opintojen viivästyminen johtuu, pohtia keinoja, joilla viivästyminen voidaan puuttua, sekä luoda ehdotus toimintamallista, jolla opiskelijoiden valmistumista voidaan tukea.

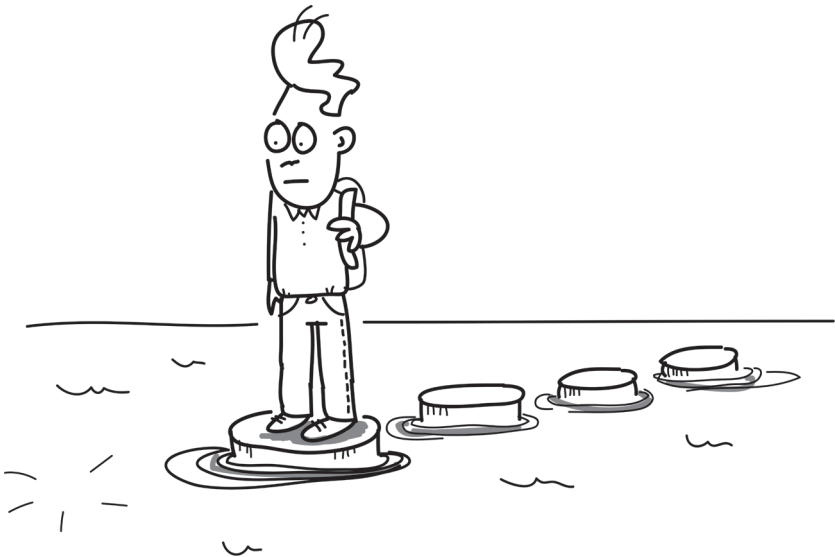
Opiskelijoiden kehittämä toimintamalli lähti ajatuksesta, että opinnoissaan viivästyneille opiskelijoille perustetaan koulutusohjelmittain oma ryhmä, ”viides luokka”. Ryhmä toimii vertaistukena, rytmittää opiskelua ja edesauttaa opinnoista suoriutumista. Kehitetyn mallin mukaisesti perustettiin syksyllä 2011 kuusi vertaistukiryhmää, ja toimintamallia kehitetään edelleen.

Opiskelijoiden osallistaminen ratkaisujen miettimiseen on loistava ovallus ja tukee samalla näiden opiskelijoiden siirtymistä yksilöön itseensä kohdistuvista huonouden tunteista yhteisöllisten ongelmien ratkaisijoiksi.

Tällöin viivästyminen ei nähdä vain yksilön kompastumisena vaan myös yhteisön yhteisenä haasteena. Opiskelijoiden tarinoiden kautta viivästyksen moninaiset syyt tulivat ilmi, ja samalla opiskelijat nostivat esille teemoja, joihin korkeakoululla on mahdollisuus vaikuttaa viivästyksen ehkäisemiseksi.

1. Mihin ongelmaan haettiin ratkaisua?

**Opintojen viivästyminen on yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmasta ongelmallinen asia: yksilö saattaa kokea häpeän ja epäonistumisen tunteita, koulutusyhteisö ei saavuta tutkintomääriin si-
dottuja tulostavoitteita ja yhteiskunta ei saa päteviä työntekijöitä.**



Yliaikaiseksi opiskelijaksi ammattikorkeakoulussa katsotaan opiskelija, joka ei ole suorittanut tutkintoaan määräajassa. Ammattikorkeakoululain (351/2003) mukaan ”opiskelijan on suoritettava opintonsa yhtä vuotta niiden laajuutta pitemmässä ajassa”. Tutkinnon tavanomainen suoritusai-

ka vaihtelee 3,5 vuodesta 4,5 vuoteen, joten opiskeluoikeusaika laajentaa tutkinnon suoritusaikaa yhdellä lukuvuodella 4,5 vuodesta 5,5 vuoteen. Lisäksi opiskeluoikeuteen voidaan myöntää lisää aikaa, jos erittäin painavat syyt tätä puoltavat.

Opintojen viivästymisen tärkeimmiksi syiksi mainitaan yleensä seuraavia asioita: työssäkäynti, opiskelumotivaation puute, henkinen pahoinvointi, perhe-elämä ja ihmissuhteet, opinnäytetyö, ajankäytön heikko suunnittelu, laiskuus sekä puutteet opetuksessa ja ohjauksessa (esim. Anttila 2010; Kalima 2011; Lavikainen 2010; Liimatainen ym. 2010; Vihuri 2011). Opintojen viivästyminen on kytköksissä opiskelukykyyn, joka koostuu opiskelijan omista voimavaroista, opiskelutaidoista, opiskeluympäristöstä ja opetustoiminnasta (Kunttu & Huttunen 2009). Kuntun mukaan nämä kaikki vaikuttavat opiskelijan kykyyn opiskella, eniten kuitenkin opetus ja ohjaus (Kunttu 2008).

Opiskelijan voimavaroihin, erityisesti omaan elämäntilanteeseen liittyviin tekijöihin, kuten sairauteen, parisuhteen ongelmiin, perheessä sattuneeseen sairaus- tai kuolemantapaukseen sekä työssäkäyntiin, on vaikea vaikuttaa korkeakoulun keinoin. Sen sijaan opiskelutaidot, opiskeluympäristö (ryhmä) sekä opetukseen ja ohjaukseen liittyvät kysymykset ovat seikkoja, joihin voidaan vaikuttaa.

2. Millaisia ratkaisumalleja löytyi?

Tampereen ammattikorkeakoulussa koottiin yliaikaisten opiskelijoiden pilottiryhmä, jonka ensisijaisena tehtävänä oli tukea osallistujien opintojen loppuunsaattamista sekä muita opiskelijan omaa toimijuutta vahvistavia päätöksiä. Lisäksi tehtävänä oli auttaa organisaatiota paikantamaan niitä tekijöitä, joista opintojen viivästyminen johtuu, pohtia keinoja, joilla viivästymiseen voidaan puuttua, sekä luoda ehdotus toimintamallista, jolla opiskelijoiden valmistumista voidaan tukea.

Pilotin kohdejoukoksi valittiin Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK) yliaikaiset tekniikan opiskelijat (noin 100 henkilöä), joiden opiskeluoikeusaika päättyi heinäkuussa 2011. Näille henkilöille lähetettiin lokakuus-

sa 2010 sähköpostitse kutsu osallistua vertaisryhmään, johon ilmoittautui lopulta 11 opiskelijaa. Kaikilta puuttui opinnäytetyö ja joiltakin lisäksi myös muita opintoja.

Ensimmäinen ryhmätapaaminen pidettiin marraskuussa 2010 ja viimeinen tammikuussa 2011. Ryhmätapaamisia pidettiin yhteensä kuusi kertaa, ja kullakin kerralla kokoontuminen kesti 2–3 tuntia. Tarinan kuljettajana toimi opinto-ohjaaja Anne Mustonen.

Ryhmässä toteutettiin kirjallinen alkukartoitus (ryhmää koskevat odotukset ja tavoitteet) ja noin puolivälissä ryhmäprosessia osallistujia pyydettiin vastaamaan kirjallisesti seuraaviin kysymyksiin:

- mitkä tekijät aiheuttivat viivästymisen,
- olisiko joku korkeakoulun toimenpide voinut ehkäistä viivästymistä,
- mitä opintojen viivästyminen merkitsee henkilökohtaisesti,
- mitkä tekijät ehkäisisivät viivästymistä parhaiten,
- mitkä tekijät auttaisivat jo viivästyneiden opintojen loppuun saattamisessa,
- mitä motivaatio merkitsee?

Opiskelijat kirjasivat omia tuntemuksiaan sekä näkemyksiään opintojen viivästymisestä, ja näistä keskusteltiin ryhmätapaamisissa.

Ryhmätapaamisissa käsiteltiin motivaatiota, ryhmän merkitystä, ajankäyttöä ja sen suunnittelua sekä opinnäytetyötä koskevia kysymyksiä, ja keskustelu oli ryhmässä alusta saakka vilkasta ja avointa. Vain harva ryhmään osallistuneista kävi töissä, joten huoli taloudellisesta tilanteesta vaivasi joitakin, minkä lisäksi keskusteluissa tuli esille tarve joustavuuteen ja opiskelijälähtöisyyteen, minkä voisi ottaa huomioon henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) laadinnassa. Yhteisten tapaamisten lisäksi opiskelijat saattoivat osallistua henkilökohtaiseen ohjaukseen.

Ryhmätapaamisissa oli kiinnostavaa se, että vaikka ryhmän vetäjänä toiminut opinto-ohjaaja teemoitti kunkin tapaamisen johonkin edellä mainituista aiheista, ottivat ryhmän jäsenet varsin pian ryhmän ”haltuunsa” ja veivät keskustelua eteenpäin jonkun aloitteesta ja toisen jatkamana. Ryhmän vertaistukihenki oli voimakas alusta saakka eli ensimmäinen tapaaminen oli ratkaiseva avoimen keskusteluilmapiirin synnyttämisessä.

Ryhmän aloittaneista 11 opiskelijasta 8 valmistui. Kaksi opiskelijaa oli opinnoissaan niin pitkällä, että he valmistuivat kuukauden kuluessa. Yksi aikoi lopettaa opinnot kokonaan ja pysyä työelämässä, yksi jatkaa opintoja vielä muutamia vuosia, koska aloitti ”alusta”, ja yhden opinnot eivät avusta

huolimatta edenneet ja seurauksena oli eroaminen.

Viimeisessä vaiheessa opiskelijoilta pyydettiin itsearviointia ja kokemuksia ryhmään osallistumisesta, mistä seuraavassa esimerkkejä:

Yliaikaisryhmässä yllätyin, kun niin monella muulla oli kuitenkin melkein samanlaiset syyt yliaikaisuudelle ja vielä yksityiselämän puolella monella oli ollut samoja ongelmia kuin minulla. Opin myös muiden puheitten ansiosta sen, että juuri se oman luokan hajoaminen neljännen vuoden jälkeen oli todella huono juttu minulle. Silloin tuntui, että olen ainoa yliaikainen koko TAMK:ssa ja aivan yksin ongelmieni kanssa.

Olen siis oppinut jotain myös itsestäni ja kasvanut ihmisenä. Kuvaisin-kin näitä tunteja, joita olemme ryhmässä viettäneet, erittäin hyväksi ryhmäterapiaksi ja vertaistueksi.

Ryhmään kuuluminen ehkäisisi pahan olon tunteen tulemistä ja saisi opinnot taas tuntumaan positiiviselta asialta. "Minä pystyn ja haluan valmistua."

Lopuksi opiskelijoita pyydettiin laatimaan malli, jonka mukaan heidän mielestään pitäisi vastaisuudessa edetä mikäli opinnot pitkittyvät.

3. Minkälaisia ratkaisumalleja korkeakouluissa, yliopistoissa ja projekteissa voidaan soveltaa?

Opiskelijoiden kehittämä toimintamalli lähti ajatuksesta, että opinnoissaan viivästyneille opiskelijoille perustetaan koulutusohjelmittain oma ryhmä, "viides luokka". Ryhmä toimii vertaistukena, rytmittää opiskelua ja edesauttaa opinnoista suoriutumista. Kehitetyn mallin mukaisesti perustettiin syksyllä 2011 kuusi vertaistukiryhmää, ja toimintamallia kehitetään edelleen.

Suosittelun opiskeluajan ylittäville opiskelijoille perustetaan koulutusohjelmittain oma vertaistukiryhmä, josta esimerkiksi opettajatuutori tiedottaa opiskelijalle heti yliaikahakemuksen tekemisen jälkeen. Pilottiryhmän opiskelijat toivat esille, että viivästyneet opiskelijat pitäisi jollakin tavalla

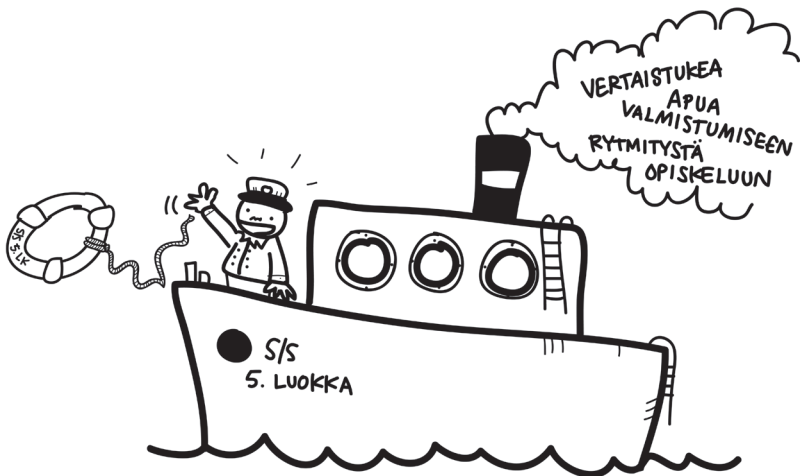
”pakottaa” osallistumaan vertaisryhmään esimerkiksi yliaikahakemuksen tekemisen yhteydessä.

Vertaistukiryhmän toimintarungoksi esitettiin seuraavaa:

- noin kahden viikon välein järjestetään ryhmätapaaminen,
- hops päivitetään huomioiden suoritettut ja puuttuvat opinnot ja harjoittelu sekä nykyinen opetustarjonta; seurataan hopsin toteutumista,
- organisoidaan keskusteluja ja vertaistukea esimerkiksi opinnäytetyöhön ja ajankäytön suunnitteluun liittyen,
- hyödynnetään ryhmää opinnäytetöiden esittelyssä,
- keskustellaan ja kuunnellaan toisten opiskelijoiden tarinoita – vertaistuen saaminen keskeistä,
- tapaamisten lisäksi kaikille taataan mahdollisuus päästä opinto-ohjaajan luo henkilökohtaiseen ohjaukseen.

Pilottiryhmän esittämiä opintojen viivästymistä ennaltaehkäiseviä suosituksia:

- opiskelijoiden opintojen ja hopsin toteutumisen seuraaminen koko opintopolun ajan,
- opinnäytetyön ohjauksen kehittäminen (muun muassa yhtenäiset ohjeet ja vaatavuustaso, kirjoitusohjeiden helppo saatavuus, säännölliset tapaamiset ja deadline-päivämäärät),
- harjoittelun puuttumiseen tarttuminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, ettei harjoittelun puuttuminen jää hidastamaan valmistumista.



Esitettyä toimintamallia laajennettiin kuudelle eri koulutusosalalle TAMK:ssa syksyllä 2011. Koulutusohjelmien yliaikaisille opiskelijoille (noin 300 henkilöä) lähetettiin kutsu vertaistukiryhmään. Useat opiskelijat eivät vastanneet lainkaan, ja viestejä uusittiin. Pilottiryhmän aavistus siitä, että vertaistukiryhmiä on vaikea saada perustetuksi, osoittautuikin todeksi, mutta uuteen koulutusosakohtaiseen ryhmään saatiin silti mukaan noin 70 opiskelijaa.

4. Mikä taustatieto on välttämätöntä toimintamallin ymmärtämiseksi?

Opiskelijoiden osallistaminen ratkaisujen miettimiseen on loistava oivallus ja tukee samalla näiden opiskelijoiden siirtymistä yksilöön itseensä kohdistuvista huonouden tunteista yhteisöllisten ongelmien ratkaisijoiksi. Tällöin viivästyminen ei nähdä vain yksilön kompastumisena vaan myös yhteisön yhteisenä haasteena. Opiskelijoiden tarinoiden kautta viivästyksen moninaiset syyt tulivat ilmi, ja samalla opiskelijat nostivat esille teemoja, joihin korkeakoululla on mahdollisuus vaikuttaa viivästyksen ehkäisemiseksi.

Syiden kimpussa: onko kyse työssäkään?

Pilottiryhmän opiskelijoista neljä nosti esille työskentelyn opintojen aikana. Seuraavat tarinat kertovat tästä:

Sinä vuonna piti valmistua, mutta kun en valmistunutkaan, niin hanskat putos käsistä ja haistatin koko jutulle. Oli pakko olla töissä, eikä vuoro työ mahdollista jaksamista perehtyä opinnäytetyöhön.

Ensimmäinen vuosi opinnoista meni mukavasti, mutta kun kesä koitti, aloin tehdä töitä. Työt veivät mennessään ja söivät pahasti jaksamista koulussa niin henkisellä kuin fyysisellä puolella. Ensimmäisenä työvuonna pidin yhden lauantain ja joulunpyhät vapaana, muuten

olin töissä aina perjantaista sunnuntaihin. Tämä sai aikaan kierteen, missä väsyneenä olin koulussa ja aloin saada hylsyjä kursseista. Viidestä työvuodesta viimeisenä kahtena olisi pitänyt tehdä päätös, koulu vai työt, mutta roikuin vain mukana koulussa, vaikka nollarivi vain kasvoi. Lopputuloksena oli sairastuminen masennukseen sekä täydellinen fyysinen ja henkinen pysähtyminen.

Työssäkäynti ei kuitenkaan yksinään selitä opintojen viivästymistä. TAMK:ssa on kyselytutkimuksilla tutkittu opiskelijoiden työssäkäyntiä systemaattisesti kuuden vuoden ajan, ja tutkimuksista käy ilmi, että noin 40 prosenttia opiskelijoista käy töissä opintojen ohella (osuus pysynyt varsin vakaana). Suurin osa työskentelee alle 20 tuntia viikossa, etupäässä viikonloppuisin. Jos opiskelun aikainen työssä käyminen viivästyttäisi aina opintoja, pitäisi esimerkiksi TAMK:ssa olla lähes 4 000 yliaikaista opiskelijaa. Heitä oli kuitenkin viimeisten tietojen mukaan noin 700. Jos opiskelija käy töissä, hänen opintonsa voivat toki pitkittyä, mutta useimmiten pitkittyminen työssä käyvienkin osalta liittyy muihin asioihin.

Syiden kimpussa: onko kyse elämäntilanteesta?

Opiskelijan elämässä tapahtuu muutoksia samalla tavalla kuin kenen tahansa muunkin: tulee fyysisiä ja psyykkisiä sairauksia, perhehuolia, parisuhdeongelmia ja muita vastaavia. Lisäksi esimerkiksi vaihto-opiskelu ja armeija olivat hidastaneet ryhmäläisten opiskeluja. Pilottiryhmässä tuli elämäntilanteeseen liittyviä syitä esille muun muassa seuraavissa tarinoissa:

Kolmantena vuonna minulta puhkesi umpisuoli, ja lääkärit veikkailivat toinen toistaan kauheampia tauteja minulle. Se oli kova paikka, kun en tiennyt, mitä tulee tapahtumaan. Samana vuonna jouduin auto-onnettomuuteen, ja kun tämäkään ei vielä riittänyt, tuli ero työstävän kanssa. Neljäntenä vuonna Kela aloitti vainoamisen, kun opintopisteitä ei ollut riittävästi. Aloin masentua, kaikki muut tuntuivat saavan töitä, mutta minä en.

Opintoni ovat viivästyneet siitä lähtien, kun neljäs vuosi koulussa alkoi. Suurin syy lienee ollut parisuhteen katkeaminen neljäntenä vuonna sekä ryhmän hajoaminen opiskelun siirtyessä viidennelle vuodelle.

Opiskelijan omiin voimavaroihin liittyvät kysymykset hidastavat opintoja selvästi ja selvistä syistä, ja niihin on vaikea korkeakoulun toimin vaikuttaa. Sairaudet, parisuhteeseen liittyvät asiat, yleinen elämäntilanne sekä muut vastaavat tekijät kannattaa kuitenkin huomioida opinto-ohjauksessa, esimerkiksi opintojen suunnittelussa ja aikataulun tekemisessä, ja tämänkaltaisista syistä johtuva opintojen viivästyminen on hyväksyttävä tosiasiana.

Syiden kimpussa: onko kyse sittenkin opiskelumotivaatiosta?

Pilottiryhmän keskusteluissa puhuttiin motivaatiosta. Opiskelumotivaatio on monitahoinen käsite, motiivien summa, joka useiden opiskelijoiden mielestä tarkoittaa, että on joku tavoite, johon haluaa pyrkiä. Motivaatio kytkeytyy opiskelijoiden käsitysten mukaan vahvasti opetukseen ja ohjaukseen, kuten seuraavista kuvauksista käy ilmi:

Kun tavoite otetaan pois, niin motivaatio häviää ainakin minulla kokonaan ja sama käy, jos tavoite tulee mahdottomaksi saavuttaa.

Jos ei osaa riittävästi matikkaa/fysiikkaa/kemiaa, tulee myöhemmin vaativia kursseja, joita ei voi haltsata ilman näitä. Jos ei perusaineet ole ok, ei voi onnistua. Siksi ei ole turhaa, että porrastetaan aineita alussa.

Jos kurssit alkavat vaikuttaa siltä, että nollia tulee, tulisi opettavan open puuttua siihen, ja keskusteltaisiin siitä, mikä mättää ja miksi. Oppilas ei välttämättä osaa kurssin aihetta tarpeeksi hyvin ja kokeesta tulee hylsy, niin opettaja voisi oppilaan kanssa käydä ongelmia läpi ja antaa lisää kotitehtäviä tai materiaalia, mistä voisi hankkia tietoa. Välillä tuntuu siltä, ettei joitakin opettajia kiinnosta lainkaan oppilaiden menestyminen kurssilla.

Opiskelumotivaatio liittyi vahvasti opiskelukokemuksiin, saavutuksiin, ryhmän tukeen, opetukseen, ohjaukseen ja omiin voimavaroihin, vaikka useissa kyselyissä motivaation puute on mainittu erillisenä seikkana muiden tekijöiden joukossa. Ammattikorkeakouluohjausta koskeneessa tutkimuksessa suurimmat syyt motivaation alenemiseen olivat opetus, sen sisällöt,

kurssien ”turhuus”, kiire, kuormitus ja tehtävien suuri määrä, ajankäytön vaikeudet, opinnäytetyö ja sen ohjaus sekä epävarmuus tulevaisuudesta (SAMOK 2008). Jos opiskelijan sisäinen motivaatio on heikko, opetuskäytänteillä saattaakin olla merkittävä rooli opiskelumotivaation tukemisessa.

Syiden kimpussa: onko siis kysymys opetuksesta ja ohjauksesta?

Pilottiryhmäläisten mukaan opetukseen ja ohjaukseen liittyvät kysymykset nousivat hyvin merkittäviksi opintoja viivästyttäviksi tekijöiksi. Opetukseen, ohjaukseen tai kurssijärjestelyihin liittyviä tarinoita olivat muun muassa seuraavat:

Kuinka YKSI opettaja voi vaikuttaa niin paljon, että tulee valtava tyhmyyden tunne ja sitten heittää ”lössiksi”? Tyhmyyden tunne on sanoinkuvaamaton.

Suuri vaikutus oli myös sillä, että opinnot jäivät täysin oman aktiivisuuden varaan. Olisin toivonut koululta suurempaa mielenkiintoa opintojeni edistymistä kohtaan, jolloin olisin tuntenut kuuluvani kouluun.

Kohdallani ei olisi luultavimmin mikään auttanut, mutta opon puhutteluun ottaminen jokaisen lukukauden jälkeen ja selvityksen antaminen, miksi nollia tulee, ja hopsin tarkistus olisi voinut hieman herätellä. Opon neuvoilla ja pienellä pakotuksella olisin voinut ottaa väli vuoden ja tehdä pelkästään töitä.

Myös ongelmat opinnäytetyössä liittyivät vertaistuen tai ohjaajan tuen puutteeseen. Ei ole ketään, joka patistaisi tekemään, ja opinnäytetyön ohjaajia pidettiin yleisesti varsin passiivisina: ei ollut sovittuja säännöllisiä tapaamisia, ohjaaja ei pitänyt yhteyttä tai vastannut sähköposteihin tai häntä ei saanut muutenkaan tavoitetuksi. Syitä haettiin kuitenkin enimmäkseen itsestä ja omasta saamattomuudesta. Opinnäytetyön ohjaukseen liittyviä tarinoita edustavat seuraavat:

Kirjallinen osuus on ollut tehtynä jo melkein kaksi vuotta, mutta koska ohjaaja antoi palautetta todella hitaassa aikataulussa, on työ jäänyt roikkumaan pahasti ja sen myötä oma kiinnostukseni saattaa työ loppuun on todella vähäinen.

Koulusta sen sijaan ei annettu palautusaikoja, jotka olisivat potki-neet eteenpäin eli koululle tuleva osuus ja siten koko oppinnytetyö viivästyi. Opettajia oli todella vaikea saada kiinni, heille pitäisi antaa enemmän resurssia ohjata. – – Itsessä on tietenkin myös vikaa, mutta kyllä opettajilla pitäisi olla enemmän aikaa. Opettajien pitäisi kysellä perään ja soitella ja tapaamisia pitäisi olla kahden viikon välein.

Oppinnytetyön ohjaukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota, ja siihen on saatavilla hyviä mallinnuksia (esim. Jääskelä & Nissilä 2011; Laurinoli 2011). Pilottiryhmän tarinoiden perusteella erityisen korkealle pitäisi nostaa opiskelijan näkeminen yksilönä, rakentava palaute, tavoitettavuus ja oppimiskumppanuus. Pilottiryhmän tarinat ja keskustelut tukevat muistakin palautelähteistä saatuja tuloksia – opetuksen ja ohjauksen suurta merkitystä opintojen edistymisessä. Ilman opiskelijoita opettajat ovat tarpeettomia. Siksi opiskelijoiden oppimisen ja opintojen edistämisen tulisi olla opettajan ja ohjaajan prioriteettina.

Syiden kimpussa: onko kyse ryhmästä?

Tekniikan alan opinnoissa opinnot etenevät perusopinnoista suuntaaviin opintoihin varsin kiinteissä ryhmissä, toisin sanoen lähes sama ryhmä opiskelee koko neljä vuotta yhdessä. Kun opinnot venyvät normiajan yli, jää opiskelija ilman ryhmän vetoapua, yhteistyötä ja tukea. Ryhmän olemassaolo vaikuttaa päiväohjelmaan ja opiskelun rytmitykseen, ja ryhmän merkitys opintojen tukipilarina tulikin pilottiryhmän tarinoissa erittäin voimakkaasti esille:

Mielestäni tunsin kuulumattomuutta kouluun, koska kavereita ei enää koulussa ollut, joten jos olisi ollut 5. luokka olemassa, olisivat opintoni voineet edistyä paremmin ja nopeammin. Suuri vaikutus oli myös sillä, että opinnot jäivät täysin oman aktiivisuuden varaan.

Kohdallani opintojen viivästyminen aiheutti kovaa henkistä painetta, häpeän tunnetta ja myöhemmin vaikeutta palata takaisin opiskelemaan, koska ketään tuttuja ei enää ollut tunneilla ja tukeva sekä neuvova ryhmä puuttui ympäriltä.

Jos ei ole ryhmää, ei ole ketään.

Pilottiryhmän keskustelujen perusteella opintojen edistymisen kannalta keskeisimmäksi vaikuttikin ohjausprosessin lisäksi nousevan ryhmän merkitys.

Lähteet

- Ammattikorkeakoululaki. 9.5.2003/351.
- Anttila, S. 2010. Vuonna 2009 valmistuneiden insinöörien sijoittumistutkimus. Uusi Insinööriliitto UIL ry. http://www.uil.fi/portal/page?_pageid=157,24191&_dad=portal&_schema=PORTAL. Luettu 21.3.2012.
- Horelli, P. 2011. Tutkinto valmiiksi – Keskeytyneet yliopisto-opinnot päätökseen -koulutusohjelma. Teoksessa P. Jääskelä & P. Nissilä (toim.) Valmistumisen tukeminen korkeakouluopinnoissa. Ohjauksen ja työelämätaitojen kehittäminen korkea-asteella. ESR-hanke 2008–2011.
- Jääskelä, P. & Nissilä, P. (toim.). 2011. Valmistumisen tukeminen korkeakouluopinnoissa. Ohjauksen ja työelämätaitojen kehittäminen korkea-asteella. ESR-hanke 2008–2011. http://www.peda.net/img/portal/2127179/valmistumisen_tukeminen_www.pdf?cs=1307338662. Luettu 21.3.2012.
- Kalima, R. 2011. Opintojen pitkittyminen ja keskeyttäminen ammattikorkeakoulussa. Akateeminen väitöskirja. Helsinki: Suomalaiset Oikeusjulkaisut SOJ Oy.
- Kunttu, K. 2008. Myös opiskelijan työkykyä on tuettava. Suomen Lääkäri-lehti 37/2008.
- Kunttu, K. & Huttunen, T. 2009. Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2008. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tutkimuksia 45. http://www.yths.fi/filebank/582-Tutkimus_2008_verkkoon.pdf. Luettu 21.3.2012.
- Laurinoli, K. (toim.). 2011. Jaa ohjausta, vai? Opinnäytetyön ohjauksen käytäntöjä tekniikan alan yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Helsinki: Aalto-yliopisto. Tiede + Teknologia 2/2011. <http://lib.tkk.fi/TIEDTEKNOLOGIA/2011/isbn9789526040240.pdf>. Luettu 21.3.2012.
- Lavikainen, E. 2010. Opiskelijan ammattikorkeakoulu 2010. Tutkimus ammattikorkeakouluopiskelijoiden koulutuspoluista, koulutuksen laadusta ja opiskelukyvystä. Turku: Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus rs 35.
- Liimatainen, J. O., Kaisto, J., Karhu, K., Martikkala, S., Andersen, M., Aikkola, R., Anttila, K., Keskinarkaus, P. & Saari, P. 2010. Viivästynyt? Minäkö? Opiskelijoiden näkemyksiä opintojen viivästymisestä, työelämästä sekä opiskelusta korkea-asteella. Valtti – Valmis tutkinto työelämävalttina -projekti. Oulun yliopisto, ohjaus- ja työelämäpalvelut. [14](http://www.val-</p></div><div data-bbox=)

mistu.net/files/viivastynyt_minako_opiskelijoiden_nakemyksia_opintojen_viivastymisesta,tyoelamasta_seka_opiskelusta_korkea_asteella.pdf. Luettu 21.3.2012.

SAMOK. 2008. Ohjaus ammattikorkeakouluissa -kysely 2008 (ei julkaistu). Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto. Tampereen ammattikorkeakoulua ja Pirkanmaan ammattikorkeakoulua koskeneet kyselyvastaukset.

Vihuri, R. 2011. Viime tippa paras tippa? Opintojen pitkittymisen syyt opiskelijoiden näkökulmasta Tampereen ammattikorkeakoulun Ikaalisten toimipisteessä. Julkaisu Valtakunnallisen ohjausalan osaamiskeskuksen eVOKES-tietokannassa. <http://www.evokes.fi>.

Linkkejä projektien sivuille:

Campus Conexus 2009–2013. Koordinoija: Tampereen yliopisto, kasvatus-tieteiden yksikkö.

<http://www.campusconexus.fi/>

OHTY, ohjauksen ja työelämätaitojen kehittäminen korkea-asteella 2008–2011. Koordinoija: Jyväskylän yliopisto, opettajankoulutuslaitos.

<http://www.peda.net/veraja/tuvako/tuopro/tl2/ohty3>

Opintojen tukeminen ja opetuksen kehittäminen opiskelupolun eri vaiheissa (OTE). Hanke päättynyt 2011.

[http://www.tamk.fi/cms/tamk.nsf/\\$all/6EB03F6025450615C22576780050E750](http://www.tamk.fi/cms/tamk.nsf/$all/6EB03F6025450615C22576780050E750)

Valtti – Valmis tutkinto työelämävalttina. Koordinoija: Oulun yliopisto, ohjaus- ja työelämäpalvelut.

<http://www.valmistu.net/fi/etusivu/>

Valtti-evaät, kehittämissuosituksukset opintojen ja valmistumisen edistämiseksi (PDF).

<http://www.valmistu.net/files/valtti-evaat.pdf>



Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

<http://www.campusconexus.fi/>